

Sygn. akt V KK 400/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Roman Sądej

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Katarzyna Wełpa

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Aleksandra Herzoga
w sprawie **T. L.**

podejrzanego o przestępstwo z art. 300 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 14 stycznia 2015 r.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść podejrzanego
od postanowienia Sądu Rejonowego w P.

z dnia 4 sierpnia 2014 r.,

utrzymującego w mocy postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w P. z
dnia 23 maja 2013 r. w przedmiocie umorzenia śledztwa

**uchyla zaskarżone postanowienie i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem Prokuratora Prokuratury Rejonowej z dnia 23 maja 2013 r. umorzone zostało śledztwo przeciwko T. L. podejrzanemu o to, że w dniu 28 sierpnia 2010 r. w P., działając w celu udaremnienia wykonania orzeczeń sądów, dokonując zbycia w umowie notarialnej składnika majątku zagrożonego zajęciem w postaci nieruchomości - mieszkania na Os. [...], uszczuplił zaspokojenie swoich wierzycieli, tj. [...], tj. o czyn z art. 302 § 2 k.k.. Przyczyną umorzenia śledztwa stało

się ustalenie, że podejrzany nie działał z zamiarem udaremnienia lub uszczuplenia zaspokojenia swoich wierzycieli.

To postanowienie zaskarżył pokrzywdzony A. M., wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Prokuraturze Rejonowej w P. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k., mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów prawa procesowego tj. art. 7 k.p.k., przejawiającą się w naruszeniu wskazań doświadczenia życiowego i w konsekwencji błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, mających wpływ na jego treść, przez przyjęcie, iż działaniom T. L. nie można przypisać zamiaru kierunkowego zmierzającego do uszczuplenia majątku bądź udaremnienia wykonania orzeczenia sądu, podczas gdy prawidłowa ocena zgromadzonego materiału dowodowego prowadzi do wniosku odmiennego.

Sąd Rejonowy w P. postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2014 r., zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy.

Wniesiona została jednak od niego kasacja Prokuratora Generalnego na niekorzyść T. L. Podniesiono w niej zarzut rażącego i mogącego mieć istotny wpływ na treść postanowienia naruszenia przepisów prawa karnego procesowego tj. art. 433 § 2 k.p.k., polegającego na zaniechaniu dokonania przez Sąd Rejonowy w P. prawidłowej oraz wszechstronnej kontroli odwoławczej, w następstwie czego doszło do utrzymania w mocy postanowienia prokuratora o umorzeniu postępowania karnego przeciwko T. L., wydanego z rażącym naruszeniem przepisu prawa karnego materialnego - art. 300 § 2 k.k.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Rejonowemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna.

Wadliwa jest formuła przedstawionego w kasacji zarzutu, skoro podniesiono tam także zarzut obrazy prawa materialnego tj. art. 300 § 2 k.k. pomimo tego, że zakwestionowano w istocie jedynie prawidłowość dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych odnośnie do zamiaru z jakim działał podejrzany. Niemniej, zasadnie

wcześniej podniesiono w zarzucie, że dokonana przez Sąd Rejonowy kontrola odwoławcza jest wadliwa, choć w istocie chodzi tu o naruszenie standardów z art. 457 § 3 k.p.k. Rzeczywiście tak jest, ponieważ nie zostały wystarczająco wnikliwie rozważone zarzuty przedstawione w zażaleniu pokrzywdzonego. W szczególności wątpliwości budzi wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, skądinąd w sposób bardzo lakoniczny, stanowisko Sądu Rejonowego odnośnie do weryfikacji trafności prokuratorskiej oceny wyjaśnień podejrzanego oraz zeznań jego rodziców i żony, gdy idzie o powody zawarcia umowy darowizny mieszkania. Jawi się ono bowiem jako wadliwe, bo nie znajdujące oparcia w zasadach logiki i doświadczenia życiowego postrzeganych w kontekście ustalonych bezspornie okoliczności faktycznych rozpoznawanej sprawy.

Przecież, w ich świetle, jeśli trafne miałyby być ustalenie, że przekazanie mieszkania nastąpiło z inicjatywy rodziców i było motywowane jedynie zamiarem uporządkowania kwestii formalnych, to musiałyby być ono usprawiedliwione jakimiś wyjątkowymi, szczególnymi okolicznościami natury faktycznej.

Dokonanie darowizny mieszkania nastąpiło bowiem akurat wtedy, kiedy podejrzanym popadł w kłopoty finansowe i groziło mu dochodzenie przez jego wierzycieli zaległych należności w drodze postępowania egzekucyjnego. A przecież rodzice podejrzanego zajmowali samodzielnie lokal od ok. 10 lat (od 2000 r.) i przez ten okres nie przeszkadzało im, że właścicielem mieszkania był syn, zaś wolę dokonania zmiany statusu prawnego nieruchomości wyrazili dopiero w 2010 r. To, przy błahości wskazywanego przez nich powodu darowizny, powinno być zostać szczególnie wnikliwie i krytycznie zbadane przez Sąd Rejonowy. Warto w tym miejscu zauważyć, że doświadczenie życiowe wskazuje, iż naturalną kolejną rzeczą jest, że to rodzice przekazują majątek dzieciom, co zresztą nastąpiło w rodzinie podejrzanego w 1995 r. Odwrotne działania, podjęte w 2010 r. wydają się prowadzić do wniosku o potrzebie odmówienia wiarygodności wyjaśnieniom podejrzanego oraz osób jemu najbliższych, co mogłoby prowadzić do ustaleń faktycznych uprawniających do stwierdzenia znamienia strony podmiotowej występku określonego w art. 300 § 2 k.k. Bowiem, choć w świetle znamion przestępstwa określonego w art. 300 § 2 k.k. wymagana jest „kwalifikowana” postać strony podmiotowej (*dolus directus coloratus*), to jednak, jak niejednokrotnie

wskazywał już Sąd Najwyższy, nie tylko dopuszczalne, ale niekiedy konieczne jest jej zrekonstruowanie także na podstawie okoliczności przedmiotowych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2011 r., V KK 344/10, OSNwSK 2011/1/627, Prok.i Pr.-wkł. 2011/10/2, Lex nr 966835; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2004 r., IV KK 276/03, OSNwSK 2004/1/29, Lex nr 162362).

Dlatego, przy ponownym rozpoznaniu zażalenia Sąd Rejonowy dokona wnikliwej i bardziej krytycznej weryfikacji dokonanej przez prokuratora oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, uwzględniając, w kwestii ustalenia zamiaru kierunkowego, obok samych wyjaśnień T. L. oraz jego rodziców i żony, także bezsporne okoliczności faktyczne o charakterze obiektywnym.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.